

Fylkesmannen i Rogaland

TILSYNSRAPPORT

- vedtak med pålegg om retting

Elevane sin rett til eit trygt og godt skulemiljø

Klepp kommune – Engelsvoll skule

05.10.2020

Om tilsynet

Frå januar 2018 er det innført eit nytt felles nasjonalt tilsyn på opplæringsområdet. Tilsynet omfattar offentlege og frittståande skular, og strekk seg over fire år. Tilsyn med elevane sitt skulemiljø er eitt av tema som inngår i det nye felles nasjonale tilsynet.

Det overordna målet med tilsynet er å medverke til ei styrking av arbeidet med elevane sitt skulemiljø, og av skulane si evne til å førebyggje og handtere krenkande åtferd i skulen. Gjennom å undersøkje skulane sin praksis, vil moglege brot på regelverket bli avdekka. Fylkesmannen vil gjennom pålegg krevje at moglege brot på regelverket blir retta.

Eit trygt og godt skulemiljø er ein viktig innsatsfaktor for ein god skule, og for realiseringa av føremålet i opplæringslova § 1-1. Manglar ved skulemiljøet kan føre til vantrivnad hjå elevane, og det vil kunne ha direkte verknad for læringsutbyttet.

Skulemiljøet handlar om mellommenneskelege forhold. Eit godt psykososialt miljø er grunnleggjande for at den einskilde elev skal kunne utvikle seg positivt. Skulen er ein av dei mest sentrale arenaer i barn og ungdom sitt liv. Skulen er staden for læring og utvikling, men utan ei grunnleggjande kjensle av tryggleik, tilhøyrsløse og inkludering, vil ikkje læringa få det rette fokuset.

Temaet for tilsynet er skulen si aktivitetsplikt for å sikre at elevane har eit trygt og godt skulemiljø. Det overordna føremålet med tilsynet er å medverke til at alle elevar har eit trygt og godt skulemiljø som fremmar helse, trivsel og læring.

Innhald

1	Innleiing	3
1.1	Kort om kommunen og skulen.....	3
1.2	Om gjennomføringa av tilsynet.....	3
1.3	Rektor skal sikre, følgje opp og sørgje for	4
2	Skulen si aktivitetsplikt for å sikre at elevane har eit trygt og godt skulemiljø.....	5
2.1	Plikta til å følgje med og gripe inn, varsle, undersøkje og setje inn tiltak ved mistanke om eller kjennskap til at ein elev ikkje har eit trygt og godt skulemiljø.	5
2.1.1	Rettslege krav, våre observasjonar og vurderingar	5
2.1.2	Våre konklusjonar.....	12
2.2	Plikta til å straks å varsle, undersøkje og setje inn tiltak dersom ein som jobbar på skulen, krenker ein eller fleire elevar	13
2.2.1	Rettslege krav, våre observasjonar og vurderingar	13
2.2.2	Våre konklusjonar.....	15
2.3	Plikta til å gjennomføre, evaluere og tilpasse tiltak.....	15
2.3.1	Rettslege krav, våre observasjonar og vurderingar	15
2.3.2	Våre konklusjonar.....	18
3	Våre reaksjonar	19
3.1	Pålegg om retting	19
3.2	Oppfølging av pålegga	20
4	De har rett til å klage	20
	Vedlegg: Liste over dokumentasjon.....	21

1 Innleiing

Vi fører tilsyn med offentlege skular, jf. opplæringslova § 14-1 første ledd, jf. kommunelova kapittel 30.

I tilsyn kontrollerer vi om skulane oppfyller opplæringslova med forskrifter.

Våre tilsyn er offentlig myndigheitsutøving, noko som inneber at vi skal gjennomføre tilsynet i samsvar med reglane i forvaltningsretten og offentligelova. I tilsynet behandlar vi personopplysningar. Les meir om vår behandling av personopplysningar på www.udir.no/regelverk-og-tilsyn/tilsyn/.

1.1 Kort om kommunen og skulen

Klepp kommune er ein kommune med ca.19500 innbyggjarar. Klepp-skulen har rundt 2750 elevar fordelt på 11 skular. Engelsvoll skule er ein barneskule og har 198 elevar og 21 lærarar.

Tilsynet skal vere risikobasert. Fylkesmannen vel derfor ut kommunar og skular til tilsyn på grunnlag av mellom anna tal frå Elevundersøkinga over fleire år, meldte saker til Fylkesmannen etter opplæringslova § 9A-6, meldingar frå elevar/føresetje og presseoppslag.

Elevundersøkinga har vist høge mobbetal i kommunen over fleire år, særleg på 7. trinn. Resultata på dei andre indikatorene i Elevundersøkinga er også svake på fleire skular. Kommunen har noko lågare skulebidrag, jf. Skulebidragsindikatoren, enn forventa.

Prosenten av elevar på 7. trinn som opplever mobbing på Engelsvoll skule varierer, og var hausten 2019 svært høg. I resultatet frå Elevundersøkinga hausten 2019 les vi at også andre trinn har forholdsvis høge tal. Nokre trinn skårar også svakt på trivsel, felles reglar og meistring.

1.2 Om gjennomføringa av tilsynet

Vi opna tilsyn med Klepp kommune i brev frå 16.01.2020. De vart pålagt å levere dokumentasjon til oss. Vi har fått dokumentasjonen for å gjennomføre tilsynet. Elevane sitt skulemiljø er temaet for tilsynet.

Vi har kontrollert følgjande undertema:

1. Skulen si plikt til å følgje med og gripe inn, varsle, undersøkje og setje inn tiltak ved mistanke eller kjennskap til at ein elev ikkje har eit trygt og godt skulemiljø, jf. opplæringslova §§ 9 A-2, 9 A-3 og 9 A-4
2. Skulen si plikt til å straks varsle, undersøkje og setje inn tiltak dersom ein som arbeider på skulen krenker ein eller fleire elevar, jf. opplæringslova §§ 9 A-3, 9 A-4 og 9 A-5
3. Skulen si plikt til å gjennomføre, evaluere og tilpasse tiltak, jf. opplæringslova §§ 9 A-3 og 9 A-4

Våre vurderingar i denne rapporten byggjer i hovudsak på opplysningar som kjem fram i:

- dokumentasjonen de har sendt inn (sjå oversikt i vedlegg)
- eigenvurdering i Reflex¹
- informasjon frå våre eigne system og offentlege register
- informasjon på skulen sin nettstad
- intervju med rektor, lærarar, sosiallærer/ass. rektor og fagarbeidar
- Intervju med elevrepresentantar, foreldreprerentantar

Det overordna formålet med tilsynet er å medverke til at alle elevar har rett til eit trygt og godt skulemiljø som fremmar helse, trivsel og læring. Gjennom å undersøkje skulane sin praksis vil eventuelle brot på regelverket avdekkast. Fylkesmannen vil gjennom pålegg krevje at eventuelle brot på regelverket blir retta. Vi har ikkje sett på korleis de oppfyller andre krav i regelverket.

Det er kommunen som har det overordna ansvaret for at krava i opplæringslova blir gjennomførte, jf. opplæringslova § 13-10 første ledd. Vi gjev derfor pålegg i tilsynet til kommunen som har ansvaret for at skulen rettar opp brot på regelverket.

Vi sende førebels tilsynsrapport til dykk 31.08.2020. I den presenterte vi våre førebelse vurderingar og konklusjonar. De har ikkje kommentert innhaldet i den førebelse rapporten innan fristen 30.09.2020.

1.3 Rektor skal sikre, følgje opp og sørgje for

I fleire av kontrollspørsmåla er det stilt spørsmål om rektor «sikrar», «sørgjer for» og «følgjer opp». Krava om at rektor skal sikre, følgje opp eller sørgje for, viser til rektor si plikt til å arbeide systematisk slik at krava i lova blir oppfylte.

Rektor skal sikre

At rektor skal sikre at skulen oppfyller eit krav i regelverket, betyr at vi undersøker om rektor har bestemt ein fast framgangsmåte for korleis skulen skal oppfylle kravet. Dette er nødvendig der regelverket gir skulen eit handlingsrom for korleis dei skal oppfylle kravet, slik at skulen sjølv må operasjonalisere korleis den enkelte skal gå fram i kvar enkelt sak. Det er ikkje eit krav at framgangsmåten er skriftleg, men den må vere eigna til å sikre at kravet i lova blir oppfylt i alle saker på den aktuelle skulen. Rektor må i tillegg følgje opp at dei som jobbar på skulen bruker framgangsmåten i praksis. Dersom skulen ikkje har hatt saker der det har vore nødvendig å bruke framgangsmåten, undersøker vi om rektor har gjort det som er nødvendig for at framgangsmåten vil bli følgd, når skulen får ei slik sak.

Rektor skal følgje opp

I nokre tilfelle har ikkje skulen eit handlingsrom for korleis han skal oppfylle kravet, fordi framgangsmåten er gitt. At rektor skal følgje opp at skulen oppfyller eit krav i regelverket, betyr at rektor må forsikre seg om at den bestemte framgangsmåten blir oppfylt i praksis på skulen. Døme: «Følgjer rektor opp at skulen gjennomfører tiltak i samsvar med aktivitetsplanen?» Her er det aktivitetsplanen som viser framgangsmåten, men rektor må følgje opp at det som står i aktivitetsplanen blir gjennomført.

¹ RefLex er eit nettbasert verktøy som skal gi barnehagar, barnehagemynde, skular og skuleeigarar hjelp til å vurdere om eigen praksis er i samsvar med regelverket

Rektor skal sørge for

At rektor skal sørge for at eit krav blir oppfylt, betyr at oppgåva er av ein slik art at det ikkje er nødvendig med ein fast framgangsmåte. Dette kan gjelde mindre oppgåver eller aktivitetar. Døme: «Sørgjer rektor for at skulen vurderer informasjonen om korleis tiltaka har verka, og tilpassar tiltaka basert på vurderinga og elevens syn?» Det kan i tillegg gjelde større oppgåver der det er unaturleg med ein fast framgangsmåte. Døme: «Jobbar rektor for at skulen skal praktisere haldningar og verdiar som bidreg til eit inkluderande og trygt skulemiljø?»

Ikkje krav

Når kontrollspørsmålet ikkje inneheld krav om at rektor skal «sikre», «følge opp» eller «sørge for», betyr det at vi ikkje vurderer det systematiske arbeidet til rektor, men her vil vi berre vurdere om skulen oppfyller kravet i praksis. Døme: «Dokumenterer skulen kva som blir gjort for å oppfylle plikta til å følge med og gripe inn, varsle og undersøkje?»

2 Skulen si aktivitetsplikt for å sikre at elevane har eit trygt og godt skulemiljø

Denne delen omfattar tre deltema

- plikta til å følge med og gripe inn, varsle, undersøkje og setje inn tiltak ved mistanke eller kjennskap til at ein elev ikkje har eit trygt og godt skulemiljø, jf. opplæringslova §§ 9 A-3 og 9 A-4
- plikta til å straks varsle, undersøkje og setje inn tiltak dersom ein som arbeider på skulen krenker ein eller fleire elevar, jf. opplæringslova §§ 9 A-3, 9 A-4 og 9 A-5
- plikta til å gjennomføre, evaluere og tilpasse tiltak, jf. opplæringslova §§ 9 A-3 og 9 A-4

2.1 Plikta til å følge med og gripe inn, varsle, undersøkje og setje inn tiltak ved mistanke om eller kjennskap til at ein elev ikkje har eit trygt og godt skulemiljø.

2.1.1 Rettslege krav, våre observasjonar og vurderingar

Aktivitetsplikta er beskriven i opplæringslova § 9 A-4.

Rektor har ansvar for at skulen jobbar kontinuerleg og systematisk for å fremje helsa, miljøet og tryggleiken til elevane, slik at plikta til å følge med og gripe inn, varsle, undersøkje og setje inn tiltak ved mistanke om eller kjennskap til at ein elev ikkje har eit trygt og godt skulemiljø blir oppfylt, jf. opplæringslova § 9 A-3.

Plikta til å følge med på om elevane har eit trygt og godt skulemiljø

Rettsleg grunnlag

Alle som jobbar på skulen, skal vere merksame på forhold eller åtferd som kan tyde på at ein elev ikkje har eit trygt og godt skulemiljø. De skal følge spesielt godt med på sårbare elevar. De må

skaffe dykk informasjon frå elevane om korleis dei opplever skulemiljøet. Det er elevane si eiga subjektive oppleving av skulemiljøet som er avgjerande. De skal dokumentere korleis de følgjer med. Rektor skal sikre at alle som jobbar på skulen veit at dei skal følgje med, og følgje opp at det blir gjort.

Sikrar rektor at alle som jobbar på skulen, følgjer med på om elevane har eit trygt og godt skulemiljø, og at dei følgjer spesielt godt med på elevar med ei særskilt sårbarheit?

Våre observasjonar og vurderingar

I kravet ligg det at rektor skal sikre at alle som jobbar på skulen veit at dei skal følgje med og at alle som jobbar på skulen skal vere merksame på forhold eller åtferd som kan tyde på at ein elev ikkje har eit trygt og godt skulemiljø. *Alle* inkluderer i denne samanhengen både tilsette og dei som yter tenester på skulen, som vaktmeister, reinhaldarar og skulehelsetenesta. I intervjuet kjem det fram at rektor informerer tilsette og andre som yter tenester på skulen om plikta, men at reinhaldarane fell utanom då dei rullerer mellom fleire einingar i kommunen. Rektor må sørge for ein framgangsmåte som sikrar at alle får kunnskap om plikta til å følgje med. Merk også at *alle som jobbar på skulen* er eit krav i fleire av pliktene i aktivitetsplikta. Rektor må sikre at dette blir oppfylt i dei andre pliktene også.

I Tiltaksplan for elevane sitt skulemiljø, heretter omtalt som *Tiltaksplan*, står det at rektor i august skal gå igjennom §9A - *retten til et trygt og godt skulemiljø for tilsette*. Det er ikkje vidare presisert kva rektor skal formidle. I plikta ligg det at alle som jobbar på skulen må ha eller få kunnskap om kva som kan vere teikn på at ein elev ikkje har det trygt og godt. I intervjuet kjem det fram at tilsette er usikre på om *alle veit kva dei skal sjå etter*, og at *det kan vere strekk i laget*. Rektor må sørge for ein bestemt framgangsmåte slik at alle har kunnskap om forhold eller åtferd som kan tyde på at ein elev ikkje har eit trygt og godt skulemiljø.

Alle som jobbar på skulen skal følgje spesielt godt med på sårbare elevar. I det ligg det krav om at rektor må gjere alle som jobbar på skulen kjende med *kva for forhold rundt ein elev som kan gjere eleven særskilt sårbar*. Rektor svarer at dette har vore tema med lærarane, men ikkje fagarbeidarane. I intervjuet blir det heller ikkje stadfesta at tilsette har tilstrekkeleg kjennskap til desse forholda. Rektor må i det vidare sørge for ein framgangsmåte for at tilsette har kompetanse til å kunne identifisere elevar som er særskilt sårbare i skulemiljøet.

Det kjem fram i intervjuet at tilsette kan melde inn elevar dei er bekymra for til innsatsteamet, og at tilsette informerer om særskilt sårbare barn på trinna. Vi finn likevel ikkje at det ligg ein bestemt framgangsmåte til grunn for praksisen. Rektor må sørge for eit system for at det blir følgt spesielt godt med på korleis elevar som er særskilt sårbare har det på skulen. Vidare må rektor sørge for at framgangsmåten er kjent i personalet og at framgangsmåten blir følgt.

Rektor skal også bestemme korleis skulen *systematisk skal få informasjon frå elevane om korleis dei opplever skulemiljøet*. Framgangsmåten må gi skulen god nok informasjon om elevane sin trivsel. Svare i Reflex og i intervjuet synleggjer at skulen i praksis innhentar informasjon frå elevane. Vi finn at skulen innhentar informasjon gjennom elevsamtale og utviklingssamtale, gjennom Klassesetivsel 4 gonger i året, Elevundersøkinga (5.-7.), samt i klassemøter og elevråd. I tillegg kjem det fram at terskelen for å snakke med elevane i det daglege arbeidet er låg. I intervjuet blir det stadfesta at personalet jobbar med resultatane frå undersøkingane både i dei ulike tema og i plan-

og utviklingstid. Dei ulike undersøkingane er nedfelt i *Tiltaksplan* og lagt til ulike tidspunkt i året. På dette grunnlaget vurderer vi at rektor sikrar at det blir innhenta informasjon frå elevane på ein systematisk måte.

Skulen skal også *dokumentere kva den gjer for å oppfylle krava til å følgje med* på om elevane har eit trygt og godt skulemiljø. Omtalen i *Tiltaksplan* av kva skulen gjer for å innhenta informasjon frå elevane er slik dokumentasjon. Vidare heng kravet om å dokumentere tett saman med krav om kontinuerleg og systematisk arbeid for å følgje med. Det å ha eit system for å samle og systematisere informasjonen frå undersøkingar, eigne observasjonar og meldingar frå elevar og føresette vil gi skulen eit utgangspunkt for å fange opp elevar som er utsette eller som bidrar negativt i skulemiljøet m.m. Det er ikkje synleggjort for oss at skulen dokumenterer på ein slik måte.

Vi vurderer at skulen ikkje oppfyller alle krava i regelverket på dette punktet.

Har alle som jobbar på skulen kunnskap om at det er eleven si subjektive oppleving som avgjer om eleven har eit trygt og godt skulemiljø?

Våre observasjonar og vurderingar

I Plan for sosial kompetanse ved Engelsvoll skule, heretter omtalt som *Plan*, ligg det føringar for at det er eleven si subjektive oppleving som avgjer. I intervju kjem det fram at mottoet "ingenting om meg utan meg" står sterkt og at elevane blir høyrde og tekne på alvor. Svara støttar opp om at alle har eller får kunnskap om at det er eleven si subjektive oppleving som avgjer om eleven har eit trygt og godt skulemiljø.

Vi vurderer at skulen oppfyller krava i regelverket på dette punktet.

Plikta til å gripe inn mot krenkingar dersom det er mogleg

Rettsleg grunnlag

Plikta til å gripe inn handlar om straks å stanse negativ åtferd, for eksempel ved å bryte opp ein slåsskamp eller stanse ein utfrysingssituasjon. Alle som jobbar på skulen, skal ha nulltoleranse mot krenkingar som for eksempel utestenging, isolering, baksnakking, mobbing, vald, diskriminering og trakassering. De skal dokumentere korleis de grip inn. Rektor skal sørge for at alle som jobbar på skulen grip inn mot krenkingar.

Sørgjer rektor for at alle som jobbar på skulen, grip inn mot krenkingar som til dømes utestenging, isolering, baksnakking, mobbing, vald, diskriminering og trakassering, dersom det er mogleg?

Våre observasjonar og vurderingar

Alle som jobbar på skulen, skal ha nulltoleranse mot krenkingar som for eksempel utestenging, isolering, baksnakking, mobbing, vald, diskriminering og trakassering. I intervju får vi stadfesta at dei tilsette er kjende med at det skal vere nulltoleranse.

I plikta er det krav om at rektor må sørge for at alle som jobbar på skulen, kjenner til korleis dei skal gripe inn mot krenkingar. Det handlar om kompetanse til å stanse situasjonar som pågår. I Reflex og i intervju får vi tvitydige svar på om temaet er jobba med i personalet. Tema er heller

ikkje omtalt i dokumentasjonen som er sendt inn til oss. Vi har derfor ikkje funne at rektor har gjort alle kjende med korleis dei skal gripe inn mot ulike krenkingar.

Rektor skal sørge for at alle som jobbar på skulen grip inn mot krenkingar. I intervjuet kjem det fram at personalet veit dei skal gripe inn og i stor grad gjer det. Det kjem likevel fram at personalet har ulik terskel for å gripe inn. Vi finn ikkje at rektor forsikrar seg om at alle grip inn mot krenkingar, dersom det er mogleg.

De skal dokumentere kva de gjer for å oppfylle plikta til å gripe inn mot krenkingar. De har ikkje vist oss at de har dokumentert kva som blir gjort i dei enskilde tilfella. I intervjuet kjem det fram at det i alvorlege tilfelle blir meldt frå i arkivsystemet. I andre tilfelle kan det bli gjort på andre måtar, eksempelvis med å skrive eit lite notat. Vi finn ikkje at skulen har ei ordning for korleis dette skal gjerast og at informasjonen blir satt i system.

Vi vurderer at skulen ikkje oppfyller krava i regelverket på dette punktet.

Plikta til å varsle rektor

Rettsleg grunnlag

Plikta til å varsle rektor gjeld all mistanke om eller kjennskap til at ein elev ikkje har eit trygt og godt skulemiljø. Tilsvarande gjeld tilfelle der ein elev seier frå om at han eller ho ikkje opplever skulemiljøet som trygt og godt.

Å ha ein mistanke vil seie å ha ei kjensle av eller tanke om at eleven ikkje har det trygt og godt på skulen. Saka avgjer kor raskt rektor må få varsel.

Rektor skal varsle skuleeigaren om alvorlege tilfelle. Dette kan gjelde saker der krenkingane er særleg valdelege eller integritetskrenkjande, eller der skulen over noko tid ikkje har klart å løyse ei sak. Rektor skal sikre at alle som jobbar på skulen veit at dei skal varsle, og følge opp at det blir gjort.

De skal dokumentere det de gjer for å varsle.

Sikrar rektor at alle som jobbar på skulen, varslar rektor dersom dei får mistanke om eller kjennskap til at ein elev ikkje har eit trygt og godt skulemiljø?

Våre observasjonar og vurderingar

Framgangsmåten skulen har for varsling må sikre at alle som jobbar på skulen varslar. Han må seie noko om terskelen for å varsle. I fleire av dei innsende aktivitetsplanane går det fram at det er føresette som har varsla rektor. I Reflex svarer alle ja på spørsmålet. I intervjuet kjem det fram at dei tilsette veit dei skal varsle og at dei i praksis varslar. Vi oppfattar at rektor har klare forventningar til personalet om at terskelen skal vere låg for å varsle. I Plan finn vi ein framgangsmåte for varsling under punktet *Kva gjer skulen når me oppdagar mobbing og mistrivsel*. Vi vurderer at skulen oppfyller dette kravet.

De skal også dokumentere kva de gjer for å oppfylle plikta til å varsle rektor. I Reflex svarer tilsette både ja og nei på dette spørsmålet. Det kjem fram at rektor reknar aktivitetsplanane som

dokumentasjon på dette. Då det ikkje blir utarbeidd aktivitetsplan i alle skulemiljø saker, blir ikkje dette ein tilstrekkeleg måte å dokumentere på.

Vi vurderer at skulen ikkje oppfyller kravet i regelverket på dette punktet fullt ut.

Sikrar rektor at alle som jobbar på skulen, varslar rektor så raskt som saka tilseier?

Våre observasjonar og vurderingar

I intervjuet finn vi at det er låg terskel for å varsle rektor, men at forståinga for kor raskt det skal varslast er noko ulik. I *Plan* finn vi ikkje omtale av terskel for når det skal varslast straks eller føringar for kor raskt det skal varslast i andre tilfelle. Vi finn heller ikkje at det har blitt jobba for ei felles forståing for dette blant alle som jobbar på skulen. Rektor må sørge for at skulens framgangsmåte for varsling bestemmer kva for saker dei som jobbar på skulen skal varsle om straks, og kor raskt dei skal varsle om andre saker til rektor.

Vi vurderer at skulen ikkje oppfyller kravet i regelverket på dette punktet

Varslar rektor skuleeigar om alvorlege tilfelle?

Våre observasjonar og vurderingar

Rektor svarer i Reflex at ho varslar skuleeigar i alvorlege tilfelle. I intervjuet utdjupar ho med ei sak der skuleeigar blei varsla då tiltaka ikkje hadde ønska effekt. Skuleeigar etterspør også saker rutinemessig. Skulen har ikkje lagt fram ein framgangsmåte for dette, men regelverket krev heller ikkje det.

Vi vurderer at skulen oppfyller krava i regelverket på dette punktet.

Plikta til å undersøkje alle saker

Rettsleg grunnlag

Så snart de får mistanke eller kjennskap til at ein elev ikkje har eit trygt og godt skulemiljø, skal de undersøkje saka nærare.

Alle elevar som er involvert i saka, har rett til å uttale seg. De skal legg til rette for og ufarleggjere samtalen. Elevane kan ha med seg foreldra eller andre som støtte, eller få dei til å uttale seg på sine vegner.

Undersøkingane skal få fram fakta om situasjonen, bakgrunnen for eleven si oppleving og kva i eleven sine omgivnader som påverkar korleis eleven opplever skulemiljøet. De må innhente nok informasjon til å avdekkje kva som har skjedd, og om éin eller fleire elevar opplever at skulemiljøet ikkje er trygt og godt. De skal dokumentere korleis de undersøker saka. Rektor skal sikre at alle som jobbar på skulen veit at de skal undersøkje, og følgje opp at det blir gjort.

Sikrar rektor at skulen undersøker saka når skulen får mistanke om eller kjennskap til at ein elev ikkje har eit trygt og godt skulemiljø?

Våre observasjonar og vurderingar

I *Plan* finn vi at kontaktlærer skal ha samtale med eleven som ikkje har det trygt og godt. Deretter blir føresette varsla, og kontaktlærer snakkar med den eller dei som er involverte. Det skal

skrivast notat frå samtalar. Intervjua stadfester at dei tilsette følgjer framgangsmåten i Plan. *Plan* er ikkje tydeleg på at det skal undersøkast også i saker der ein har *mistanke* om at ein elev ikkje har det trygt og godt, slik regelverket krev. Planen omtalar heller ikkje andre undersøkingsmetodar enn samtalar.

Fylkesmannen finn likevel at skulen har ein praksis for å nytte fleire metodar for å undersøkje, og at skulen undersøker ved mistanke om at elevar ikkje har det trygt og godt. I intervjua og Reflex informerer dei tilsette oss om at dei vurderer på kva måte dei skal undersøke, og at dei nyttar Udir sine ressursider. Vi er kjende med at dei tilsette har samtalar med elevar og føresette, observasjonar og ulike kartleggingar som til dømes Klassesetring og Spekter.

Fylkesmannen si vurdering er at skulen har både fastsett framgangsmåte og praksis for å høyre involverte elevar i undersøkingane. Skulen viser også tilfredsstillande dokumentasjon av undersøkingane ved å skrive notat frå samtalar og notere i aktivitetsplanane. Likevel manglar skulen ein fastsett framgangsmåte som *sikrar* at det blir undersøkt med tilstrekkeleg variasjon og breidde, og at det blir undersøkt også ved mistanke om utrygt skulemiljø.

Vi vurderer at skulen ikkje oppfyller krava i regelverket på dette punktet.

Sikrar rektor at skulen undersøker saka snarast?

Våre observasjonar og vurderingar

I *Plan* les vi at kontaktlærar skal ha samtale med elev og føresette for å kartlegge kva som har skjedd *same dag eller dagen etter dersom varsling kom etter skuletid*. Reflex og intervjua stadfester at dei tilsette følgjer denne framgangsmåten, og at rektor følgjer opp.

Vi vurderer at skulen oppfyller krava i regelverket på dette punktet.

Plikta til å setje inn eigna tiltak

Rettsleg grunnlag

Plikta til å setje inn tiltak gjeld uavhengig av kva som er årsaka til at eleven ikkje opplever skulemiljøet som trygt og godt.

De skal velje tiltak ut frå faglege vurderingar av kva som er eigna tiltak. Vurderingane skal basere seg på kunnskap, prinsipp og verdiar som er utvikla og anerkjende av kompetente fagmiljø. De må tilpasse tiltaka til saka og eleven sitt heilskaplege behov.

De må ta stilling til kva som er eleven sitt beste i saka. Dette gjeld også for andre elevar som er involvert i saka eller blir direkte påverka av tiltaka. Momenta i vurderinga kan vere eleven sitt syn på kva som bør vere innhaldet i aktivitetsplanen, eleven sin identitet og karaktertrekk og eigenskapar, familiemiljø og nære relasjonar, vern, omsorg og tryggleik, sårbarheit eller sårbare situasjonar, eleven sin rett til liv og utvikling, eleven sin fysiske og psykiske helse og eleven sin rett til utdanning. Det skal sterke omsyn til for at de kan setje eleven sitt beste til side. De må ta stilling til kor stor vekt eleven sitt beste skal ha.

Samla sett skal de gjennomføre dei tiltaka som det er rimeleg å vente av dykk i den enkelte saka. Dagleg leiar skal sikre at dette blir gjort.

Sikrar rektor at elevar som tiltaka skal rette seg mot, får uttale seg om kva som skal vere innhaldet i aktivitetsplanen?

Våre observasjonar og vurderingar

I *Plan* les vi at *kontaktlærar og sosiallærar eller rektor lagar ein aktivitetsplan i samarbeid med elev og føresette*. Intervju og Reflex stadfestar at elevar og føresette er delaktige i utarbeidinga av aktivitetsplanane og val av tiltak. Vi vil påpeike at *i samarbeid med* er ei vag formulering, som med fordel kan konkretiserast slik at det kjem tydeleg fram at eleven skal få uttale seg om tiltaka m.m.

Fylkesmannen vil påpeike at det ikkje berre er eleven som har eit utrygt skulemiljø som skal få uttale seg om innhaldet i aktivitetsplanen. Dersom skulen set inn tiltak mot andre elevar, har også dei rett til å uttale seg om tiltaka som er retta mot dei sjølve. I aktivitetsplanane vi har motteke les vi at nokre tiltak også er retta mot andre elevar enn eleven som planen er laga for. Det kjem likevel ikkje fram av aktivitetsplanane at eleven har fått uttale seg om korleis tiltaka påverkar han. Vi har tidlegare omtalt at *ingenting om meg utan meg* er innarbeidd i personalet, men Fylkesmannen meiner det ikkje er synleggjort at denne praksisen gjeld når skulen set inn tiltak mot andre elevar.

I *Plan* les vi at skulen har samtalar med elevar som mobbar eller som fører til utrygt skulemiljø for andre elevar. Det er likevel ikkje omtalt kva samtalane er om; er det hendingar, eleven si oppleving, moglege tiltak? Vidare les vi under *Kva gjer skulen når me oppdagar mobbing og mistrivsel?* at det skal vere *Oppfølging av han som mobbar eller gjer at elev opplever mistrivsel. Tett dialog med heimen*. Vi vurderer at formuleringa er vag og lite informativ om kva skulen skal gjere i høve til eleven og føresette. Framgangsmåten sikrar dermed ikkje eleven sin rett til å få uttale seg om innhaldet i aktivitetsplanen.

Fylkesmannen meiner at skulen har tilfredsstillande framgangsmåte og praksis for at eleven som har det utrygt får uttale seg om innhaldet i aktivitetsplanen. Skulen har derimot ikkje vist korkje framgangsmåte eller praksis for å høyre andre elevar som tiltaka er retta mot. Rektor må sørge for at dette blir ein del av framgangsmåten og praksisen ved skulen.

Vi vurderer at skulen ikkje fullt ut oppfyller krava i regelverket på dette punktet.

Sikrar rektor at skulen set inn eigna tiltak dersom ein elevs rett til eit trygt og godt skulemiljø ikkje er oppfylt?

Våre observasjonar og vurderingar

I *Plan* les vi at *kontaktlærar og sosiallærar eller rektor lagar ein aktivitetsplan i samarbeid med elev og føresette når skulen oppdagar mobbing eller mistrivsel*. Det er ikkje omtalt kva terskel skulen har for å setje inn tiltak, eller kor lenge skulen har plikt til å setje inn tiltak. I Reflex presiserer rektor at det blir sett inn tiltak på bakgrunn av eleven si subjektive oppleving. Vi forstår derfor framgangsmåten som at det alltid blir sett inn tiltak dersom eleven opplever at skulemiljøet ikkje er trygt og godt. Aktivitetsplanane viser at det er låg terskel for å setje inn tiltak, til dømes når ein elev gruer seg til skulestart etter ferien. Fylkesmannen vurderer at framgangsmåte og praksis viser at skulen set inn tiltak i alle saker. Vi vil likevel rå rektor til å forbetre framgangsmåten slik at terskel for å setje inn tiltak blir omtalt. Regelverket krev at skulen skal setje inn tiltak så lenge eleven ikkje opplever at skulemiljøet er trygt og godt. Dette er ikkje omtalt i *Plan*. Rektor må

sørgje for at framgangsmåten omtaler denne plikta, og følgje opp at skulens praksis er i tråd med denne.

Plan omtaler ikkje at skulen aktivt må søkje etter eigna tiltak, kva faglege vurderingar som skal leggest til grunn for val av tiltak eller vurdering av elevens beste, slik regelverket krev. I intervjuet kjem det fram at leiinga på skulen har fagleg kompetanse om tiltak og oversikt over kor dei tilsette kan søkje kunnskap om dette. Aktivitetsplanane viser variasjon i tiltaka som er brukt, og at det blir sett inn tiltak på ulike nivå. Leiinga presiserer også at dei alltid vurderer elevens beste når dei vel kva tiltak dei skal setje inn. Sjølv om vi vurderer at skulen sin praksis på desse to områda er i tråd med regelverket, manglar skulen likevel ein fastsett framgangsmåte. Rektor må sørgje for at skulen har ein framgangsmåte som omtaler plikta til å aktivt søkje etter eigna tiltak, kva faglege vurderingar som skal leggest til grunn for val av tiltak og korleis skulen skal vurdere elevens beste, og følgje opp at praksis er i tråd med framgangsmåten.

Vi vurderer at skulen ikkje oppfyller krava i regelverket på dette punktet.

2.1.2 Våre konklusjonar

Engelsvoll skule oppfyller regelverket sine krav på desse punkta:

- Alle som jobbar på skulen har kunnskap om at det er elevens subjektive oppleving som avgjer om eleven har eit trygt og godt skulemiljø
- Rektor varslar skuleeigar om alvorlege tilfelle
- Rektor sikrar at skulen undersøker saka snarast

Engelsvoll skule oppfyller ikkje regelverket sine krav på desse punkta:

- Rektor sikrar at alle som jobbar på skulen følgjer med på om elevane har eit trygt og godt skulemiljø, og at dei følgjer spesielt godt med på elevar med ei særskilt sårbarheit
- Rektor sørgjer for at alle som jobbar på skulen, grip inn mot krenkingar som til dømes utestenging, isolering, baksnakking, mobbing, vald, diskriminering og trakassering, dersom det er mogleg
- Rektor sikrar at alle som jobbar på skulen, varslar rektor dersom dei får mistanke om eller kjennskap til at ein elev ikkje har eit trygt og godt skulemiljø
- Rektor sikrar at alle som jobbar på skulen, varslar rektor så raskt som saka tilseier
- Rektor sikrar at skulen undersøker saka når skulen får mistanke om eller kjennskap til at ein elev ikkje har eit trygt og godt skulemiljø
- Rektor sikrar at elevar som tiltaka skal rette seg mot, får uttale seg om kva som skal vere innhaldet i aktivitetsplanen
- Rektor sikrar at skulen set inn eigna tiltak dersom ein elevs rett til eit trygt og godt skulemiljø ikkje er oppfylt

2.2 Plikta til å straks å varsle, undersøkje og setje inn tiltak dersom ein som jobbar på skulen, krenker ein eller fleire elevar

2.2.1 Rettslege krav, våre observasjonar og vurderingar

Reglane om den skjerpa aktivitetsplikta står i opplæringslova § 9 A-4 og 9 A-5.

Rektor har ansvar for at skulen jobbar kontinuerleg og systematisk for å fremje helsa, miljøet og tryggleiken til elevane, slik at plikta til å straks varsle, undersøkje og setje inn tiltak dersom ein som jobbar på skulen krenker ein eller fleire elevar blir oppfylt, jf. opplæringslova § 9 A-3.

Plikta til å undersøkje saka straks

Rettsleg grunnlag

Alle som jobbar på skulen, skal varsle rektor straks, dersom dei får mistanke om eller kjennskap til at ein som jobbar på skulen, krenker ein eller fleire elevar. Rektor skal varsle skuleeigaren straks. Dersom det er ein tilsett i skuleleiinga som krenker elevar, skal skuleeigaren få varsel i staden for rektor. De skal dokumentere korleis de varslar.

Kva som er å krenke, skal de tolke vidt. Det kan vere direkte krenkingar, men også meir indirekte krenkingar som utestenging, isolering og baksnakking. Korleis elevane opplevde krenkinga, har ikkje noko å seie for plikta til å varsle. Det er tilstrekkeleg med mistanke for at plikta til å varsle gjeld. Å ha ein mistanke vil seie å ha ei kjensle av eller tanke om at ein som jobbar på skulen, krenker ein eller fleire elevar.

De skal gi elevane som har vorte krenkte, melding om at de kjem til å varsle rektor eller skuleeigaren om saka, med mindre dette hindrar at de kan varsle raskt nok.

Rektor skal sikre at alle som jobbar på skulen veit at dei skal varsle, og følgje opp at det blir gjort.

Sikrar rektor at alle som jobbar på skulen, varslar rektor dersom dei får mistanke om eller kjennskap til at ein som jobbar på skulen, har krenka ein eller fleire elevar, eller at dei varslar direkte til skuleeigaren dersom mistanken gjeld ein i skuleleiinga?

Våre observasjonar og vurderingar

Leiinga og tilsette svarer i Reflex og intervju at dei er kjende med at rektor skal varslast dersom ein har mistanke eller kjennskap til at ein tilsett krenker ein elev. Og tilsette svarer i Reflex og intervju at dei kjenner til at skuleeigar skal varslast dersom det gjeld ein i skuleleiinga. Men skulen manglar skriftleggjorte rutinar for varsling når ein har mistanke eller kjennskap til krenking frå ein tilsett. Leiinga opplyser at ein for tida er *i prosess* på dette.

Fylkesmannen konkluderer derfor med at leiinga og tilsette i praksis er kjende med korleis ein skal varsle, men skulen har ikkje ein fastsett framgangsmåte for å varsle rektor eller skuleeigar i desse tilfella. Rektor har derfor ikkje sikra at alle som jobbar på skulen varslar rektor dersom ein har mistanke eller kjennskap til at ein tilsett har krenka ein elev. Rektor har heller ikkje sikra at

alle som jobbar på skulen varslar skuleeigar dersom ein har mistanke om eller kjennskap til at ein i skuleleiinga krenker ein elev.

Vi vurderer at skulen ikkje oppfyller kravet i regelverket på dette punktet.

Sikrar rektor at alle som jobbar på skulen varslar rektor eller eventuelt skuleeigar straks?

Våre observasjonar og vurderingar

Skulen har ikkje ein fastsett framgangsmåte for varsling til rektor eller skuleeigar i desse tilfella, jf. spørsmålet ovanfor. Leiinga seier også at ein ikkje har fastsette rutinar for dette. Dermed er det heller ikkje sikra at slik varsling skjer straks.

Vi vurderer at skulen ikkje oppfyller kravet i regelverket på dette punktet.

Varslar rektor skuleeigar straks dersom det er mistanke om eller kjennskap til at ein som jobbar på skulen, har krenka ein eller fleire elevar?

Våre observasjonar og vurderingar

Rektor svarer i Reflex og intervju at skuleeigar blir varsla straks i slike saker. Fylkesmannen legg derfor til grunn at skuleeigar blir varsla straks i desse sakene.

Vi vurderer at skulen oppfyller kravet i regelverket på dette punktet.

Skulen skal undersøkje saka straks

Rettsleg grunnlag

De må undersøkje kva som har skjedd. De skal dokumentere korleis de undersøker saka.

Dersom undersøkinga viser at ein som jobbar på skulen, har krenkt elevar, må de undersøkje korleis elevane opplevde dette. Dersom det er elevar som ikkje har eit trygt og godt skulemiljø som følge av krenkingane, må de vurdere kva for tiltak de skal setje inn.

Ein elev som krenkinga direkte rettar seg mot, har rett til å uttale seg. De skal leggje til rette og ufarleggjere samtalen. Eleven kan ha med seg foreldra eller andre som støtte, eller få dei til å uttale seg på sine vegner. Dersom krenkinga rettar seg mot ei større gruppe elevar, for eksempel ein klasse, kan det vere tilstrekkeleg å snakke med klassen samla eller med ein del av elevane.

Rektor skal sikre at alle som jobbar på skulen veit at de skal undersøkje, og følgje opp at det blir gjort.

Sikrar rektor at skulen undersøker saka ved mistanke om eller kjennskap til at ein som jobbar på skulen, har krenka ein eller fleire elevar?

Sikrar rektor at skulen undersøker saka straks?

Våre observasjonar og vurderingar

Leiinga svarer at ein lyttar på eleven si subjektive oppleving og høyrer på kva føresetje har å seie. Ein prøver å opplyse det som er skjedd på ein best mogleg måte ved å høyre med andre elevar som kan ha sett noko eller som har vore involvert, og ein snakkar med tilsette som kan ha sett eller høyrte noko.

Skulen har likevel ikkje ein skriftleggjort rutine eller prosedyre som seier noko om når det skal undersøkjast og korleis skulen skal undersøkje saker der ein har mistanke om eller kjennskap til at tilsette har krenka ein elev.

Fylkesmannen konkluderer derfor med at skulen ikkje har ein fastsett framgangsmåte som sikrar at skulen undersøkjer saka når det er mistanke om eller kjennskap til at ein tilsett har krenka ein elev. Når denne framgangsmåten manglar, er det heller ikkje sikra at undersøkinga skjer straks.

Vi vurderer at skulen ikkje oppfyller kravet i regelverket på desse to punkta.

2.2.2 Våre konklusjonar

Engelsvoll skule oppfyller regelverket sine krav på desse punkta:

- Rektor varslar skuleeigar straks dersom det er mistanke om eller kjennskap til at ein som jobbar på skulen, har krenka ein eller fleire elevar

Engelsvoll skule oppfyller ikkje regelverket sine krav på desse punkta:

- Rektor sikrar at alle som jobbar på skulen varslar rektor dersom dei får mistanke om eller kjennskap til at ein som jobbar på skulen, har krenka ein eller fleire elevar, eller at dei varslar direkte til skuleeigaren dersom mistanken gjeld ein i skuleleiinga
- Rektor sikrar at alle som jobbar på skulen varslar rektor eller eventuelt skuleeigar straks
- Rektor sikrar at skulen undersøkjer saka ved mistanke om eller kjennskap til at ein som jobbar på skulen, har krenka ein eller fleire elevar
- Rektor sikrar at skulen undersøkjer saka straks

2.3 Plikta til å gjennomføre, evaluere og tilpasse tiltak

2.3.1 Rettslege krav, våre observasjonar og vurderingar

Aktivitetsplikta står i opplæringslova § 9 A-4.

Rektor har ansvar for at skulen jobbar kontinuerleg og systematisk for å fremje helsa, miljøet og tryggleiken til elevane, slik at plikta til å gjennomføre, evaluere og tilpasse tiltaka blir oppfylt, jf. opplæringslova § 9 A-3.

Plikta til å utarbeide ein skriftleg plan

Rettsleg grunnlag

De skal lage ein skriftleg plan som skal beskrive kva for ein elev planen gjeld, kva for problem tiltaka skal løyse, kva for tiltak de har planlagt, når de skal gjennomføre tiltaka, kven som er ansvarleg for gjennomføringa av tiltaka, og når de skal evaluere tiltaka.

Eleven og foreldra til eleven som saka gjeld, har rett til å få dei delane av aktivitetsplanen som omhandlar eleven. Dersom eleven er over 18 år, har ikkje foreldre rett til å få planen.

Lagar skulen ein skriftleg plan i tråd med krava i § 9 A-4 sjette ledd når skulen skal setje inn tiltak i ei sak?

Får eleven og foreldra som saka gjeld, aktivitetsplanen frå skulen viss dei ber om han?

Våre observasjonar og vurderingar

Skulen har ein mal for aktivitetsplan som dei brukar. Denne har ein eigen rubrikk som sikrar at kvart av krava til aktivitetsplanen blir ivareteken. Det går også fram av *Plan* s.11 at skulen skal utarbeide aktivitetsplan når den set inn tiltak, og krava til aktivitetsplanen går også fram her. Innsende aktivitetsplanar viser at desse oppfyller krava i lova. Intervju og svar i Reflex viser også at dette blir gjort. Rektor opplyser at aktivitetsplanen blir sendt til elev og føresette. Dette blir stadfesta i intervju og svar i Reflex.

Fylkesmannen si vurdering er at skulen lager ein skriftleg plan i tråd med krava i § 9 A-4 sjette ledd når skulen set inn tiltak i ei sak, og at eleven og føresette som saka gjeld får aktivitetsplanen frå skulen.

Vi vurderer at skulen oppfyller regelverket sine krav på desse to punkta.

Plikta til å gjennomføre, evaluere og tilpasse tiltaka

Rettsleg grunnlag

De må gjennomføre alle tiltaka som følgjer av planen. Vidare må de dokumentere at de gjennomfører tiltak i tråd med planen.

For å kunne evaluere tiltaka, må de skaffe dykk tilstrekkeleg informasjon om korleis tiltaka har verka. Eleven som tiltaka gjeld, har rett til å uttale seg. De skal leggje til rette og ufarleggjere samtalen. Eleven kan ha med seg foreldra eller andre som støtte, eller få dei til å uttale seg på sine vegner.

De må vurdere korleis tiltaka har verka. De må endre tiltaka eller setje inn nye tiltak, dersom eleven framleis opplever å ikkje ha eit trygt og godt skulemiljø. Evalueringa kan også føre til at de forlengjer tiltak som verkar. De skal fortsetje med å setje inn tiltak, så lenge eleven ikkje opplever at skulemiljøet er trygt og godt, og det finst eigna tiltak som skulen kan setje inn.

De skal informere elevar og foreldre om at dei kan melde saka si til fylkesmannen dersom dei meiner at skulen ikkje oppfyller aktivitetsplikta, jf. forvaltningslova § 11 og opplæringslova § 9 A-9 første ledd.

Følgjer rektor opp at skulen gjennomfører tiltak i tråd med aktivitetsplanen?

Våre observasjonar og vurderingar

Av intervju og dokumentasjon frå enkeltsaker ser Fylkesmannen at det blir skriva inn tiltak i aktivitetsplanane, og at desse skal gjennomførast innan ein gitt tidsfrist. Det står også kven som har ansvaret for tiltaket. Intervju og svar i Reflex viser at leiinga og tilsette har ei klar forventning om at tiltaka i aktivitetsplanen blir gjennomført. Rektor seier i intervjuet at ho har følgd opp tiltaka i aktivitetsplanane. Intervju med føresette viser at det har vore tett dialog mellom føresette og kontaktlærar. Det er eit krav at skulen må dokumentere at rektor har følgd opp tiltaka. Sjølv om

det er lagt ved dokumentasjon på evaluering av tiltak, tydeleggjer denne likevel ikkje at rektor *undervegs* har følgd opp at tiltaka har blitt gjennomført. Oppfølging av tiltak i aktivitetsplanar kan til dømes vere eit fast punkt på trinnmøter eller anna system for å følgje opp.

Vi vurderer at skulen ikkje oppfyller kravet i regelverket på dette punktet.

Sikrar rektor at skulen innhentar tilstrekkeleg informasjon om korleis tiltaka har verka, inkludert eleven sitt syn på korleis tiltaka har verka, og kva endringar eleven ønsker?

Våre observasjonar og vurderingar

Leiinga opplyser at dei byggjer evalueringa av tiltaka på eleven si oppleving, føresette si vurdering, og skulen si oppleving av tiltaka. Som utgangspunkt deltek eleven på evalueringsmøta. Det går fram av *Plan* at ein skal avtale evalueringsmøte med elev og føresette etter om lag 4 veker, men at ein skal ha oftare kontakt pr. telefon dersom føresette ønskjer det. Det går også fram av *Plan* at skulen skal følgje opp den som mobbar eller gjer at ein elev opplever mistrivsel. Det går også fram av malen for aktivitetsplan at elev, skule og føresette skal evaluere tiltaka.

Malen blir av og til brukt og av og til erstatta med referat frå evalueringsmøte. Ut frå referata er det vanskeleg å sjå kva tiltak som har blitt gjennomført i tråd med aktivitetsplanen. I evalueringane kjem det ikkje fram at skulen alltid går gjennom alle tiltaka og klargjer kva som har vore gjort og korleis kvart tiltak har verka. Det er meir spørsmål om korleis det går med eleven no.

Fylkesmannen kan ikkje sjå at det går fram av *Plan* eller andre rutinar kva type informasjon som skal innhentast, til dømes kva eigne undersøkingar skulen skal gjere av verknaden av tiltaka eller ei konkretisering av informasjon skulen skal innhente frå eleven. Fylkesmannen finn derfor at skulen ikkje har ein fastsett framgangsmåte som sikrar at ein innhentar tilstrekkeleg breitt med informasjon om korleis tiltaka har verka.

Vi vurderer at skulen ikkje oppfyller kravet i regelverket på dette punktet.

Sørgjer rektor for at skulen tilpassar tiltaka på grunnlag av informasjon om korleis tiltaka har verka og elevens syn?

Våre observasjonar og vurderingar

Svara i Reflex og intervju med tilsette og føresette stadfestar at skulen endrar og tilpassar tiltaka på grunnlag av informasjon skulen får *undervegs*. I Jærskulen sin mal for evaluering av tiltak i aktivitetsplanar er det eigne punkt som skal sørgje for å innhente skulen, eleven og føresette si vurdering av tiltaka. I tillegg er det eit punkt som skal sikre at ein vurderer behovet for nye tiltak, om ein skal vidareføre tiltaka eller avslutte saka.

Innsendte referat frå evalueringar viser ikkje at skulen nyttar malen til Jærskulen. Alle punkt som er med i malen til Jærskulen er ikkje vurderte i alle sakene. Dei innsendte referata viser stor variasjon i evalueringane. Nokre er grundige, men den nyaste er svært knapp. Fylkesmannen kan derfor ikkje sjå at det er dokumentert at rektor alltid sørgjer for at skulen tilpassar tiltaka på grunnlag av korleis dei har verka og elevens syn.

Vi vurderer at skulen ikkje oppfyller kravet i regelverket på dette punktet.

Informerer skulen elevar og foreldre som meiner at skulen ikkje oppfyller aktivitetsplikta, om at dei kan melde saka si til Fylkesmannen?

Våre observasjonar og vurderingar

I Reflex og intervju svarer rektor og tilsette at det blir opplyst på foreldremøte kvar haust at elevar og føresette kan melde saka til Fylkesmannen dersom dei meiner skulen ikkje oppfyller aktivitetsplikta. Dei informerer også om at det på heimesida til skulen ligg informasjon om at føresette kan melde frå til Fylkesmannen. Lenkje til fylkesmannen si side om trygt og godt skulemiljø ligg på skulen si heimeside. Intervju viser at føresette stort sett er kjende med denne retten.

Vi vurderer at skulen oppfyller regelverket sine krav på dette punktet.

2.3.2 Våre konklusjonar

Engelsvoll skule oppfyller regelverket sine krav på desse punkta:

- Skulen lagar ein skriftleg plan i tråd med krava i § 9 A-4 sjette ledd når skulen skal setje inn tiltak i ei sak
- Eleven og foreldra som saka gjeld får aktivitetsplanen frå skulen viss dei ber om han
- Skulen informerer elevar og foreldre som meiner at skulen ikkje oppfyller aktivitetsplikta, om at dei kan melde saka si til Fylkesmannen

Engelsvoll skule oppfyller ikkje regelverket sine krav på disse punkta:

- Rektor følgjer opp at skulen gjennomfører tiltak i tråd med aktivitetsplanen
- Rektor sikrar at skulen innhentar tilstrekkeleg informasjon om korleis tiltaka har verka, inkludert eleven sitt syn på korleis tiltaka har verka, og kva endringar eleven ønsker
- Rektor sørgjer for at skulen tilpassar tiltaka på grunnlag av informasjon om korleis tiltaka har verka og elevens syn

3 Våre reaksjonar

3.1 Pålegg om retting

I kapitla ovanfor har vi konstatert at de ikkje oppfyller regelverket på alle område. Vi pålegg dykk å rette opp følgjande, jf. kommunelova 30-4:

1. **Klepp kommune må sørge for at Engelsvoll skule oppfyller plikta til å følgje med og gripe inn, varsle, undersøkje og setje inn tiltak ved mistanke om eller kjennskap til at ein elev ikkje har eit trygt og godt skulemiljø. Jf. opplæringslova §§ 9A-2, 9 A-3 og 9 A-4.**

Klepp kommune må i den samanheng sjå til at

- Rektor sikrar at alle som jobbar på skulen følgjer med på om elevane har eit trygt og godt skulemiljø, og at dei følgjer spesielt godt med på elevar med ei særskilt sårbarheit
 - Rektor sørger for at alle som jobbar på skulen, grip inn mot krenkingar som til dømes utestenging, isolering, baksnakking, mobbing, vald, diskriminering og trakassering, dersom det er mogleg
 - Rektor sikrar at alle som jobbar på skulen, varslar rektor dersom dei får mistanke om eller kjennskap til at ein elev ikkje har eit trygt og godt skulemiljø
 - Rektor sikrar at alle som jobbar på skulen, varslar rektor så raskt som saka tilseier
 - Rektor sikrar at skulen undersøker saka når skulen får mistanke om eller kjennskap til at ein elev ikkje har eit trygt og godt skulemiljø
 - Rektor sikrar at elevar som tiltaka skal rette seg mot, får uttale seg om kva som skal vere innhaldet i aktivitetsplanen
 - Rektor sikrar at skulen set inn eigna tiltak dersom ein elevs rett til eit trygt og godt skulemiljø ikkje er oppfylt
2. **Klepp kommune må sørge for at Engelsvoll skule oppfyller plikta til å straks varsle, undersøkje og setje inn tiltak ved mistanke om eller kjennskap til at ein som jobbar på skulen, har krenka ein eller fleire elevar, jf. opplæringslova §§ 9A-2, 9 A-3, 9 A-4 og 9A-5.**

Klepp kommune må i den samanheng sjå til at

- Rektor sikrar at alle som jobbar på skulen varslar rektor dersom dei får mistanke om eller kjennskap til at ein som jobbar på skulen, har krenka ein eller fleire elevar, eller at dei varslar direkte til skuleeigaren dersom mistanken gjeld ein i skuleleiinga
- Rektor sikrar at alle som jobbar på skulen varslar rektor eller eventuelt skuleeigar straks
- Rektor sikrar at skulen undersøker saka ved mistanke om eller kjennskap til at ein som jobbar på skulen, har krenka ein eller fleire elevar
- Rektor sikrar at skulen undersøker saka straks

3. Klepp kommune må sørge for at Engelsvoll skule oppfyller plikta til å gjennomføre, evaluere og tilpasse tiltak for å sikre at elevar har eit trygt og godt skulemiljø, jf. opplæringslova §§ 9 A-3, 9 A-4 og 9 A-9 og forvaltningslova § 11.

Klepp kommune må i den samanheng sjå til at

- Rektor følgjer opp at skulen gjennomfører tiltak i tråd med aktivitetsplanen
- Rektor sikrar at skulen innhentar tilstrekkeleg informasjon om korleis tiltaka har verka, inkludert eleven sitt syn på korleis tiltaka har verka, og kva endringar eleven ønsker
- Rektor sørger for at skulen tilpassar tiltaka på grunnlag av informasjon om korleis tiltaka har verka og elevens syn

3.2 Oppfølging av pålegga

De skal setje i verk tiltak for å rette brot på regelverket straks. Når pålegga er retta, skal de erklære at rettinga er gjennomført og gjere greie for korleis de har retta.

Fristen er 15.01.2021. Vi vil ikkje avslutte tilsynet før de gjennom erklæringa og utgreiinga har vist at pålegga er retta.

4 De har rett til å klage

Tilsynsrapporten er eit enkeltvedtak etter forvaltningslova § 2 bokstav b. De kan klage på enkeltvedtaket.

Dersom de klagar, må de gjere det innan tre veker. Fristen gjeld frå beskjed om at brevet har komme fram til dykk, jf. forvaltningslova §§ 28 og 29. De sender klagen til oss. Vi har moglegheit til å omgjere vedtaket. Dersom vi ikkje er einige med dykk, sender vi klagen til Utdanningsdirektoratet som avgjer saka.

I forvaltningslova § 32 kan de sjå korleis de skal utforme klagen.

De kan be om at vi ikkje set i verk vedtaket før klagefristen er ute, eller klagen er endeleg avgjort av Utdanningsdirektoratet, jf. forvaltningslova § 42.

De er part i saka og har rett til innsyn i saksdokumenta, jf. forvaltningslova § 18.

Stavanger 05.10.2020

Elisabeth Ur Fjørtoft
tilsynsleiar

Lina Bryne Larsen

Lars Wetteland

Ragnhild Otto

Vedlegg: Liste over dokumentasjon

- Aktivitetsplan mal nn
- Aktivitetsplikt frå udir.no
- Evalueringsskjema nynorsk
- Fem aktivitetsplanar
- Krenkelser fra voksne november 2019
- Plan for sosial kompetanse 2019-2020
- Rutine for handtering av avvik og klage på skulemiljøet frå føresette/elevar
- Utklipp frå udir.no og nettressursen Trygt og godt skulemiljø
- Tiltaksplan for elevane sitt skulemiljø
- Trygt og godt skulemiljø
- Utviklingsplanen 2019-2020
- Årshjul Engelsvoll skule